

Šempeter pri Gorici

POGLED NA ŠEMPETER

Prva svetovna vojna je za Šempeter posmila katastrofalno uničenje, saj je tod potekala soška fronta. V začetku vojne z Italijo, maja 1915, je kraj postal neposredno vojno zaledje, v šesti soški bitki (avgusta 1916) pa se je znašel na sami frontni črti. Civilno prebivalstvo, ki se je umaknilo pred prodirajočo italijansko vojsko, je odšlo v begunstvo v razne dežele takratne avstro-ogrsko-monarhije.

Italijanska vojska je vztrajno poskušala prebiti položaje branilcev in osvojiti vrh Sv. Marka, katerega so branili Hrvati iz karlovškega 96. pehotnega polka, ki so kljub hudim izgubam vztrajali pri obrambi. Na padle tega polka še vedno spominjajo napisi na nagrobnikih, ki so raztreseni po vojaških pokopališčih širom Vipavske doline. Največ jih je pokopanih na črniškem vojaškem pokopališču, kjer na osrednjem spomeniku beremo napis: »Na brdu svetog Marka palim junacima.« (Padlim junakom na hribu Sv. Marka.)

Šempeter se je počasi spreminjal v kup ruševin. Urednik A. Ekar je 11. 11. 1917 v časopisu Edinost zapisal: »*Št. Peter! Kako nepopisna žalostna slika! Tam v ozadju medlo rdeče zahajajoče solnce, v zrak pa šrtle sami prazni, porušeni zidovi. Št. Peter ni drugega kot razvalina, podrtina, pogorišče ...*«

Vojne operacije na območju Šempetra so se končale z uspešnim avstro-ogrsko-nemškim prebojem pri Kobaridu v 12. soški bitki jeseni 1917, ko se je fronta premaknila na reko Piavo.

Kraj je bil popolnoma razrušen in takšnega so našli šempetrski begunci, ko so se leta 1918 vračali domov. Obnova naselja je trajala do leta 1929, ko je bila sezidana tudi nova cerkev.

UNO SGUARDO SU ŠEMPETER

La Prima guerra mondiale rappresentò, per il paese, una rovina catastrofica, perché si trovò in mezzo alle battaglie del Fronte isolino. All'inizio della guerra con l'Italia, nel maggio 1915, il luogo diventò una grande retrovia, nella sesta battaglia dell'Isonzo (agosto 1916) si ritrovò sulla prima linea del fronte. La popolazione civile, che si era ritirata davanti all'avanzata dell'esercito italiano, fu costretta a rifugiarsi, come profuga, in varie regioni dell'allora monarchia austro-ungarica.

L'esercito italiano tentò con insistenza di sfondare le posizioni dei difensori e di conquistare la cima del Markov hrib (Monte San Marco), difeso dai croati facenti parte del 96. reggimento di fanteria di Karlovac, che strenuamente difesero la quota nonostante le numerose perdite. I caduti di questo reggimento sono ancora ricordati nelle scritte sulle lapidi sparse per i cimiteri di guerra lungo la valle del Vipava (Vipacco). La maggior parte di loro è sepolta nel cimitero militare di Črniče, dove, sul monumento posto al centro, leggiamo la scritta: «Na brdu svetog Marka palim junacima.» (Agli eroi caduti sul Monte di San Marco.)

Šempeter si trasformò lentamente in un mucchio di rovine. Il redattore A. Ekar scrisse l'11 novembre 1917 sul giornale Edinost: «*Št. Peter! Che triste indescrivibile paesaggio! Là nelle retrovie un debole sole rosso al tramonto, nell'aria invece risaltavano solo le mura vuote, devastate. Št. Peter non è altro che ruderi, rovine, luoghi incendiati...*»

Le operazioni di guerra nell'area di Šempeter terminarono con il riuscito sfondamento austro-ungarico-germanico presso Kobarid (Caporetto) nella 12. battaglia dell'Isonzo nell'autunno 1917, quando il fronte si spostò sul fiume Piave.

Il paese venne demolito completamente e così lo trovarono i profughi di Šempeter che nel 1918 fecero ritorno a casa. La ricostruzione dell'abitato si protrasse sino al 1929, quando venne eretta anche la nuova chiesa.

A VEIW OF ŠEMPETER

The First World War caused catastrophic devastation to Šempeter, since the Isonzo Front ran exactly here. At the beginning of the war with Italy, in May 1915, the place became direct war's hinterland, while in the 6th Isonzo Battle (August 1916) it found itself on the very front line. The civilians who retreated before the advancing Italian army left to seek refuge in different regions of the then Austro-Hungarian monarchy.

The Italian army made continuous attempts to break through the defenders' positions and conquer Markov hrib hill, which was defended by the 96th Infantry Regiment, consisting of Croats from Karlovac, who despite their heavy losses persisted in defending it. The memory of the fallen from this regiment lives in inscriptions on tombstones which are scattered in the military cemeteries throughout the Vipava valley. A great majority of these soldiers are buried in the military cemetery at Črniče, where the central monument bears the following inscription: "Na brdu svetog Marka palim junacima" (To the heroes fallen on Markov hrib hill).

Šempeter gradually transformed into a heap of ruins. Anton Ekar, the editor of the Edinost (Unity) newspaper, wrote in it on 11 November 1917: "*Šempeter! What an indescribably miserable scene to look at! In the background, a dim-red sunset, but here, all these bare, demolished walls. Šempeter is nothing but ruins, debris, ashes*"

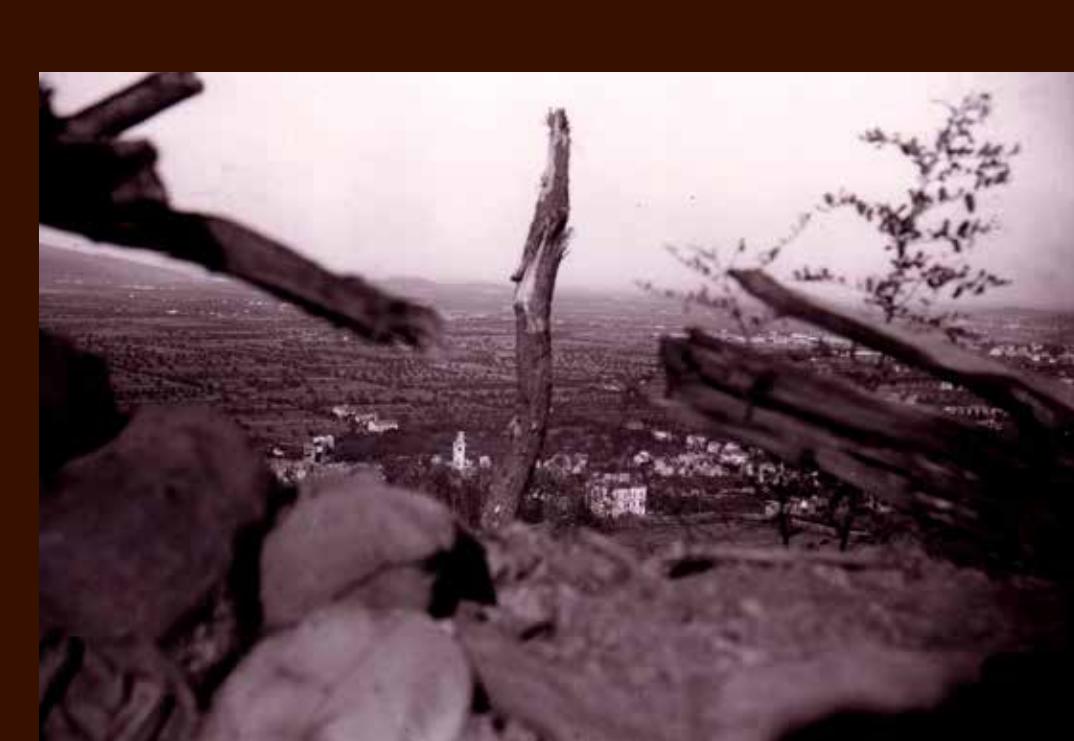
Military operations in the area of Šempeter ended with the successful Austro-Hungarian-German breakthrough near Kobarid in the 12th Isonzo Battle in the autumn of 1917, when the front was moved to the Piave river. The place was completely demolished and was found in such a miserable situation by the Šempeter refugees who came home in 1918. The restoration of the settlement lasted until 1929, when also a new church was built.

AUSBLICK AUF ŠEMPETER

Erster Weltkrieg bedeutete für den Ort Šempeter katastrophale Vernichtung, denn hier verlief die Isonzofront. Am Anfang des Krieges mit Italien, im Mai 1915, wurde der Ort unmittelbares Hinterland, in der sechsten Isonzoschlacht (im August 1916) war aber der Ort direkt auf der Frontlinie. Die vor der eindringenden italienischen Armee zurückziehende zivile Bevölkerung ging als Flüchtling in verschiedene Länder der damaligen österreichisch-ungarischen Monarchie. Die italienische Armee versuchte beharrlich die Positionen der Verteidiger durchzukämpfen und den Gipfel von Sveti Mark zu erobern. Den Gipfel verteidigte das 96. Infanterieregiment der Kroaten aus Karlovac, das trotz großen Verlusten bei der Verteidigung ausharrte. An die Gefallenen dieses Regiments erinnern noch immer die Inschriften an den Grabsteinen, die auf den Soldatenfriedhöfen weit und breit des Vipava-Tals verstreut sind. Die meisten sind auf dem Soldatenfriedhof in Črniče begraben, wo auf dem Hauptdenkmal zu lesen ist: Na brdu svetog Marka palim junacima (Den auf der Anhöhe von Sveti Mark gefallenen Helden). Šempeter wurde langsam zu einem Trümmerhaufen. Der Redakteur A. Ekar schrieb am 11.11.1917 in der Zeitung Edinost: *Šempeter! Wie unbeschreiblich trauriges Bild! Dort im Hintergrund schwache rote Abendsonne, in die Luft ragen leere, zerstörte Mauer empor. Šempeter ist nichts anderes als Trümmerhaufen und Brandstelle.*

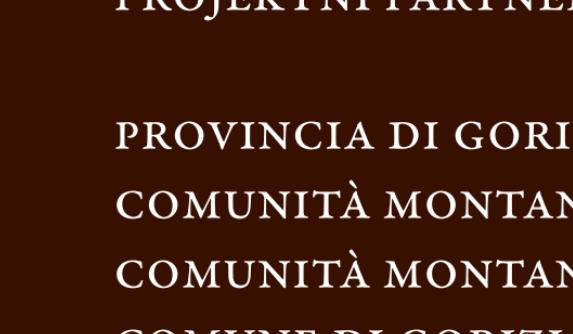
Die Kampfhandlungen auf dem Gebiet von Šempeter endeten mit dem erfolgreichen österreichisch-ungarisch-deutschen Durchbruch bei Kobarid in der 12. Isonzoschlacht im Herbst 1917, als sich die Front an den Fluss Piave verschob.

Der Ort war ganz zerstört und so fanden ihn die Flüchtlinge aus Šempeter, die 1918 zurück nach Hause zu kehren begannen. Der Wiederaufbau der Ortschaft dauerte bis 1929, als auch die neue Kirche erbaut wurde.

FOTOGRAFIJE:

Aleš Fiegls,
Društvo Dolomitenfreunde Dunaj,
Musei Provinciali di Gorizia

Občina
Šempeter-Vrtojba

PROJEKTNI PARTNERJI ♦ PARTNER PROGETTUALI:

PROVINCIA DI GORIZIA, PROVINCIA DI TRIESTE, PROVINCIA DI UDINE,
COMUNITÀ MONTANA DEL GEMONESE, CANAL DEL FERRO E VAL CANALE,
COMUNITÀ MONTANA DEL TORRE, NATISONE E COLLIO,
COMUNE DI GORIZIA, COMUNE DI MONFALCONE, ATS JEZIK-LINGUA,
USTANOVA “FUNDACIJA POTI MIRU V POSOČJU”, OBČINA BRDA,
OBČINA KANAL OB SOČI, OBČINA KOMEN, OBČINA MIREN-KOSTANJEVICA,
MESTNA OBČINA NOVA GORICA, OBČINA ŠEMPETER-VRTOJBA

Ministero
dell'Economia
e delle Finanze

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA GOSPODARSKI
RAZVOJ IN TEHNOLOGIJO

Projekt sofinanciran v okviru Programa čezmejnega sodelovanja
Slovenija-Italija 2007-2013 iz sredstev Evropskega sklada za
regionalni razvoj in nacionalnih sredstev.

Investiamo nel
vostro futuro!
Naložba v vašo
prihodnost!
www.ita-slo.eu

Progetto cofinanziato dal Fondo europeo di
sviluppo regionale
Projekt sofinancira Evropski sklad
za regionalni razvoj